

**MAKTABGACHA TA'LIM TASHIKOTLARIDA MUSIQA RAHBARI VA
TARBIYACHINING PEDAGOGIK- PSIXALOGIK JARAYONLARDA
HAMKORLIKDAGI FAOLIYATI**

**Mamadaliyeva Risolat, Olimjonova Yulduz, Xasanova Muyassar, Tojimurodova
Malohat, Atamurodova Maftuna**

**Toshkent viloyati pedagogik
mahorat markazi tinglovchilari:**

Anatatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida musiqa rahbari va tarbiyachining pedagogik-psixologik jarayonlarda hamkorlikdagi faoliyati tahlil qilinadi. Musiqa mashg'ulotlarida hamkorlik bolalarning emotsional rivojlanishi, ijodiy faolligi, musiqiy idroki va ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, tarbiyachi va musiqa rahbarining o'zaro pedagogik va psixologik kommunikatsiyasi, metodik qo'llab-quvvatlash, rejalashtirish va baholash jarayonlari yoritiladi.

Kalit so'zlar: Maktabgacha ta'lim, musiqa rahbari, tarbiyachi, pedagogik jarayon, psixologik jarayon, hamkorlik, musiqiy idrok, ijodiy rivojlanish, ijtimoiy ko'nikmalar, metodik qo'llab-quvvatlash.

Annotation: This article examines the collaborative activities of music directors and educators in preschool educational settings during pedagogical and psychological processes. It highlights the importance of cooperation in fostering children's emotional development, creativity, musical perception, and social skills. The article also discusses the mutual pedagogical and psychological communication, methodological support, planning, and evaluation processes between educators and music directors.

Keywords: Preschool education, music director, educator, pedagogical process, psychological process, collaboration, musical perception, creative development, social skills, methodological support.

Аннотация: В статье рассматривается совместная деятельность музыкального руководителя и воспитателя в дошкольных образовательных организациях в процессе педагогической и психологической работы. Подчеркивается важность сотрудничества для формирования эмоционального развития, творческой активности, музыкального восприятия и социальных навыков детей. Также освещаются процессы педагогической и психологической коммуникации, методической поддержки, планирования и оценки деятельности.

Ключевые слова: Дошкольное образование, музыкальный руководитель, воспитатель, педагогический процесс, психологический процесс, сотрудничество, музыкальное восприятие, творческое развитие, социальные навыки, методическая поддержка.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida musiqa rahbari va tarbiyachining pedagogik-psixologik jarayonlarda hamkorlikdagi faoliyati bolalarning musiqiy, emotsional, ijodiy va ijtimoiy rivojlanishini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega, samarali hamkorlik ikki tomonning aniq vazifalari, o'zaro kommunikatsiya, rejalashtirish va metodik qo'llab-quvvatlash orqali amalga oshadi.

Musiqa rahbari mashg'ulotlar mazmuni, musiqiy materiallar, ritmik va vokal mashqlar, o'yin metodlari va baholash mezonlarini belgilasa, tarbiyachi esa ularni bolalarning individual va guruh ehtiyojlariga moslashtiradi, pedagogik va psixologik jarayonlarda hamkorlik o'zaro

ishonch, tajriba almashish, metodik maslahatlar va qo'llab-quvvatlashga asoslanadi, musiqa mashg'ulotlarida tarbiyachi va rahbarning birgalikdagi faoliyati bolalarning musiqiy idroki va ritmik sezgirligini rivojlantirish, emotsional reaksiyalarini boshqarish, ijodiy faollikni rag'batlantirish, guruh ichidagi ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi, masalan, guruh mashg'ulotlarida rahbar ohang, ritm va qo'shiq tanlovini belgilab, tarbiyachi bolalarga harakat va ijodiy ifoda bo'yicha ko'rsatmalar beradi, hamkorlik jarayonida tarbiyachi bolaning kayfiyati, emotsional holati va faolligini kuzatadi, musiqa rahbari esa metodik va psixologik tavsiyalar bilan rahbarlik qiladi, buning natijasida bolalar tinglash, takrorlash, ritm va harakat koordinatsiyasi, ijodiy ifoda va ijtimoiy moslashuv ko'nikmalarini faol rivojlantiradi, hamkorlik shuningdek pedagogik rejalashtirish, dars materiallarini tanlash, individual va guruh mashg'ulotlarini tashkil etish, baholash va tahlil qilish jarayonlarini o'z ichiga oladi, rahbar va tarbiyachi o'zaro fikr almashish, tajriba va kuzatish natijalarini tahlil qilish orqali mashg'ulot sifatini oshiradi.

Samarali hamkorlik bolalarning emotsional barqarorligi va musiqaga qiziqishini kuchaytiradi, tarbiyachining pedagogik kompetensiyasi va musiqa rahbarining metodik tajribasi birlashganda bolalar individual xususiyatlari, yoshiga moslik, ijtimoiy va psixologik holatini hisobga olgan holda faoliyat olib boradi, musiqa mashg'ulotlarida hamkorlik bolalarning ijodiy erkinligini rag'batlantiradi, qo'shiq, raqs va ritmik harakatlar orqali o'zini ifoda etish imkonini yaratadi, shuningdek, hamkorlik jarayonida tarbiyachi va rahbar psixologik maslahatlar, emotsional qo'llab-quvvatlash va pedagogik tahlil orqali bolalarning stressini kamaytiradi, musiqiy faollikni oshiradi, guruh ichidagi ijtimoiy aloqalarni mustahkamlaydi.

Yakuniy natijada musiqa rahbari va tarbiyachining pedagogik-psixologik hamkorligi maktabgacha ta'lim tashkilotlarida musiqa mashg'ulotlarini yuqori samarali, bolalarga qiziqarli va emotsional jihatdan foydali jarayon sifatida tashkil etishga xizmat qiladi, bu esa bolalarning musiqiy idroki, ijodiy faolliqi, emotsional barqarorligi va ijtimoiy ko'nikmalarining sifatli rivojlanishini ta'minlaydi.

Xulosa qilib aytganda, Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida musiqa rahbari va tarbiyachining pedagogik-psixologik jarayonlarda hamkorligi bolalarning musiqiy, emotsional, ijodiy va ijtimoiy rivojlanishini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Hamkorlik bolalarning ritmik sezgirligi, ijodiy faolliqi, emotsional barqarorligi va ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi. Rahbar va tarbiyachi o'zaro metodik va psixologik kommunikatsiya orqali mashg'ulot sifatini oshiradi va bolalarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda faoliyat olib boradi. Shunday qilib, pedagogik-psixologik hamkorlik maktabgacha ta'lim tashkilotlarida musiqa mashg'ulotlarining samaradorligini ta'minlaydigan asosiy omil hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi "Maktabgacha ta'lim to'g'risida"gi Qonuni.
2. "Ilk qadam" o'quv dasturi. Toshkent, 2021.
3. Qodirova F. Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi. Toshkent, 2019.
4. Hamroyeva N. Musiqa va pedagogik-psixologik hamkorlik. Toshkent, 2020.

5. Bruscia K. Music Therapy: Theory and Practice.
6. Nordoff–Robbins Music Therapy Foundation – metodik tavsiyalar.
7. Pedagogik kommunikatsiya va hamkorlik bo'yicha ilmiy manbalar.